

گزارش

زمین لرزه یکشنبه‌شب در مرز ایران و عراق پایتخت را هم لرزاند و تهرانی‌ها را نگران کرد

زلزله در کرمانشاه؛ ارتعاش در تهران

◀ رئیس بخش زلزله مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی در گفت‌وگو با «شهروند»:

گسل‌های زاگرس با گسل‌های تهران و البرز ارتباطی ندارد

نیره خادمی- شهروندا زلزله یکشنبه‌شب را خیلی از تهرانی‌ها از تکان‌های شدید لوسترهای خانه‌هایشان فهمیدند و بعد گوشی تلفن به‌دست با اقوام و آشنایانشان تماس گرفتند. کانون زلزله البته جایی میان عراق و کرمانشاه ایران بود و نزدیکتر به حلبچه، اما در استان‌های زیادی از جمله تهران، مرکزی، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، کردستان، ایلام و خوزستان احساس شد. از آنجایی که ترس از زلزله بزرگ چندسالی است که به پایتخت‌نشین‌ها هشدار داده می‌شود، آنها هم ابتدا این لرزش‌ها را به حساب پیش‌لرزه‌های زلزله احتمالی گذاشتند، اما این احتمال خیلی زود از سوی کارشناسان زلزله‌شناس و مسئولان رد شد. زلزله ۷٫۳ ریشتری که البته هنوز کانون اصلی آن مشخص نشده‌است، خسارات‌های زیادی به روستاهای استان کرمانشاه وارد کرده، اما به گسل‌های تهران ربطی ندارد.

علی بیت‌اللهی، رئیس بخش زلزله مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی هم در گفت‌وگو با «شهروند» لرزش‌هایی را که در تهران احساس شده‌است این‌طور تفسیر کرد: «این زلزله در فاصله بسیار دور از تهران رخ داده است، اما شدت آن زیاد بود و در بعضی شهرها احساس شد. معمولاً اثر زلزله‌های این چنینی از راه دور در ساختمان‌های بلندوزمین‌هایی که خاک نرم دارند بیشتر احساس می‌شود.» و معتقد است که ربط دادن گسل‌های زاگرس یا گسل‌های تهران و البرز کاری بی‌پایه‌است و «یالت لرزه زمین‌ساختی» که در زاگرس رخ داد هیچ ارتباطی با گسل‌های تهران ندارد؛ «گسل‌ها در آن مناطق سازوکار مشخصی دارند. این‌طور نیست که ما بگوییم زمین‌لرزه در مشهد، زلزله رایه شهرهای دیگر القا می‌کند چون ساختار آنها جدا از یکدیگر است.»

بیت‌اللهی این را هم گفت که زلزله در جنوب غربی یا شمال تهران احساس شده‌است که در واقع ناشی از ارتعاش‌های زلزله اصلی بوده‌است: «هر دم در بسیاری از مناطق تهران زلزله را احساس کردند و حتی از خانه‌های خود بیرون آمدند.مانگران نباشند چون همه شایعات درباره ارتباط این دو منطقه بی‌اساس است و تنها خاک نرم این مناطق دلیل تأثیرپذیری تهران است.» رئیس بخش زلزله مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی دلیل نگرانی‌های مردم از وقوع زلزله و شایعه‌سازی را هم این‌طور تحلیل کرد: «در تهران وقوع زلزله بزرگ بارها گزارش شده‌است و مردم می‌دانند که در زمین‌لرزه‌های گذشته هم زلزله‌های متعددی در جنوب، شمال شرق و شمال غرب کشور رخ داده است، بنابراین باید خودرا

مؤذنته‌تر است و مردم می‌دانند که در زمین‌لرزه‌های خطر بالا زندگی می‌کنند به همین دلیل چنین اتفاقی نگرانی آنها را هم زیاد می‌کند اما نگرانی‌های طبیعی است، ما باید بدبینیم که کل کشور ما روی زون خطر قرار دارد و در ماه‌های گذشته هم زلزله‌های متعددی در جنوب، شمال شرق و شمال غرب کشور رخ داده است، بنابراین باید خودرا

برای مقابله با آسیب‌های احتمالی آن آماده کنیم.» به اعتقاد او، زاگرس گسل‌های زیادی به‌طور موازی دارد که در همان مرز غربی ایران کشیده شده‌است: «ساختار فعالیت این گسل با سایر گسل‌ها متفاوت است و چنین چیزی امکان ندارد که این زلزله باعث زمین‌لرزه در تهران یا البرز شود.» زلزله یکشنبه‌شب شدت بسیار بالایی داشت و به گفته بیت‌اللهی اگر در منطقه‌ای که تراکم جمعیتی بالایی دارد، اتفاق می‌افتاد حتما تلفات آن از تلفات زلزله بم هم بیشتر می‌شد.اما در کل حاضر هم احتمالاً آثار تلفات بیشتر خواهد شد چون مناطق پرآکنده است و دسترسی به برخی از روستاها به دلیل نبود راه ارتباطی هنوز ایجاد نشده است. حرف‌های علی بیت‌اللهی به‌طور کامل تمامی نگرانی‌ها را برطرف نکرد اما مردم یک کشور

گردانده سبילה، ساکن طبقه هشتم ساختمانی در سادات‌آباد تهران است که در این باره به «شهروند» گفت: «اول فکر کردم همسرم به لوسترها برخورد کرده که تسکان می‌خورند، اما تکان‌های هر سه لوستر که پشت‌سر هم هستند در لحظه بیشتر می‌شد و بعد فهمیدم که زلزله آمده است. شدت لرزه‌ها به قدری بود که لوسترها تقریباً ۱۰ دقیقه تاب می‌خوردند. همان لحظه‌های اول نگران بچه‌ها شدم و با آنها تماس گرفتم تا ببینم در چه وضعیتی هستند. بعد مردم توجه شدم که همسایه‌ها از رستشان به خیابان رفتند.» البته در میان فامیل و همسایه‌ها هم اولوله‌ای برپا شده‌است: «یکی از دوستانم، که منزلش در خیابان شریعی است هم با من تماس گرفت و گفت که آن‌جا هم این لرزش‌های شدید رخ داده‌است و مردم منطقه از لرزش‌ها وحشت دارند. آن‌طور که در پیگاه اطلاع‌رسانی سازمان هلال‌احمر آمده است، راه‌های آکمه‌های مردمی به این سازمان برای کمک به مردم زلزله‌زده به صورت زیر است: «شماره حساب ۹۹۹۹۹ به نام هلال‌احمر نزد بانک‌های ملی، صادرات، رفاه، مسکن، دی، تجارت، سپه، پارسیان، شهرا، آینده و رسالت، شمار حساب ۷۰۲۰۷۰ (ارزی دلار) ۸۰۰۳۰۰ (ارزی یورو) بانک ملی و همچنین شماره ۴۴۴۰۱۱۴ (ارزی دلار) بانک ملت. علاوه بر این، کدهای ۱۱۲#، ۱۳۳#، ۱۷۴۱# و #۷۲۴#- برای پرداخت آسان موبایلی در نظر گرفته شده‌است.»

◀ مدیر کل میراث فرهنگی ایلام در گفت‌وگو با «شهروند»: با ترک خوردن دیوارهای ۹ بنای تاریخی و ریزش بنایی در شهر سیمره

خسارت زلزله ۵۰۰میلیون تومان تخمین زده شد

◀ معاون میراث فرهنگی استان کرمانشاه در گفت‌و گو با «شهروند»: دیوار شرقی کاروانسرای شاه عباسی فرور یخت

عکس سیّد غلامحسینی / شهروند

بعضاترک خورده‌است.» او میزان آسیب به موزه باستان‌شناسی سیمره را این‌طور شرح می‌دهد: «دیوار موزه باستان‌شناسی در شهر ترک خورده‌است. در حالی‌که هر سال این موزه بناهای تاریخی شهر اسامان می‌دهیم، هر چند وقت یکبار حادثه‌ای به این شکل خسارت مضاعفی به این موزه وارد می‌کند. سال گذشته سیل و سال ۹۴ زلزله دیگری به این موزه آسیب زد. این در حالی است که خود موزه هم وضع خوبی ندارد و حوادث طبیعی هم مزی‌در علت شده‌است.» شنیده‌زاده این‌ها را می‌گوید اما اضافه می‌کند: «آثار تاریخی این موزه آسیب خاصی ندیدند.»

مدیر کل میراث فرهنگی ایلام خسارت وارد شده به آثار تاریخی استان را ۵۰۰میلیون تومان تخمین می‌زند و می‌گوید: «اگر اعتبار جبران این خسارت را بدهند، دو ماه و نیم تا سه‌ماه ممت بناها و آثار زمان می‌برد.» ساختمان اداره میراث فرهنگی شهرستان چرداول هم آسیب جدی دیده‌است؛ شیعه‌های پنجره‌ها شکسته و ریخته و دیوارها ترک‌های عمیق برداشته است: «وضع چنان است که کسی نباید وارد داره شود. اداره میراث فرهنگی چرداول فعلاً غیرفعال است چون ریزش ساختمان با یک پس‌لرزه قوی دور از ذهن نیست.» او ادامه می‌دهد: «خوشبختانه ویرین‌ها و آثار دورن این موزه هیچ آسیبی ندیدند و مسئولان موزه با بررسی شرایط موجود، اقدامات اولیه را برای حفاظت و نگهداری از آثار انجام دادند.» به گفته او آثار تاریخی استان ایلام که در نزدیکی استان کرمانشاه هستند، آسیب بیشتری دیده‌اند.

است چون ریزش ساختمان با یک پس‌لرزه قوی دور از ذهن نیست.» او ادامه می‌دهد: «خوشبختانه ویرین‌ها و آثار دورن این موزه هیچ آسیبی ندیدند و مسئولان موزه با بررسی شرایط موجود، اقدامات اولیه را برای حفاظت و نگهداری از آثار انجام دادند.» به گفته او آثار تاریخی استان ایلام که در نزدیکی استان کرمانشاه هستند، آسیب بیشتری دیده‌اند.

میراث‌بدون مدیرت بحران حتی در زمان بحران هم کمتر به فکر آثار تاریخی می‌افتیم، چه رسد به آن‌که از پیشش برای حوادثی این چنینی آماده باشیم و بناهای تاریخی کشور که اغلب با خشت و گل ساخته شده‌اند را مقاوم کنیم. این مسأله‌ای است که به گفته کارشناسان شهرسازی در استانداردها و آیین‌نامه‌ها هم لحاظ نشده‌است. از گچ‌بری‌های شهر تاریخی سیمره معلوم می‌شود که نبودش و هویت حیات و هویت بناها را تهدید

زلزله ۷٫۳ ریشتری در ایلام و کرمانشاه به ۱۵ اثر تاریخی آسیب زد

خسارت به تاریخ

مهاباد جودکی - شهروندا زلزله از گله دامن ۱۵ اثر تاریخی را گرفت: شهر تاریخی سیمره، قلعه ساسانی یزدگرد، عمارت خسرو و چهارقاپی، قلعه زیچ منیزه، کاروانسرای شاه‌عباسی، مسجد عبدالله بن عمر، کاخ فلاحتی، قلعه والی، قلعه کنجان چم، قلعه میرغلام هاشمی، قلعه پوراشرف، موزه باستان‌شناسی درمشهر، روستایی آواری می‌شود و آجر به آجر ساختمان‌های شهر زمین را فرس می‌کرد، تاریخ هم در امان نبود و ۱۵ بنا و اثر تاریخی در کرمانشاه و ایلام خسارت دیدند: از سر پل ذهاب در کرمانشاه که هشتمین شهر تاریخی دنیا شناخته می‌شود تا سیمیره در ایلام که بهشت محوطه‌های باستانی ایران است.

رئیس مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی چندی پیش گفته بود که ایران به‌طور میانگین هر ۱۰سال یک زلزله هفت ریشتری را تجربه کرده که بناهای تاریخی حتی توانایی مقاومت در برابر قدرت کمتر از آن را هم ندارند. اتفاق ۷٫۳ ریشتری سرانجام افتاد و خسارت جانی و مالی بسیار بر جا گذاشت و مثل همیشه تاریخ از یاد رفت؛ تاریخ که هویت و سرمایه است و پناهی ندارد. زلزله به تاریخ ایلام ۵۰۰میلیون تومان خسارت زد و به کرمانشاه که بیشتر درگیر این حادثه شده، معلوم نیست چقدر.

۱۶ اثر تاریخی کرمانشاه آسیب دید

پس از زلزله یکشنبه‌شب، ۱۶ اثر تاریخی کرمانشاه که به کانون زلزله بسیار نزدیک بود، در شهرهای قصر شیرین، سرپل ذهاب و دلاهو آسیب دیدند. روز گذشته اگر چه مدیر کل میراث فرهنگی استان خبر داد که سرکشی‌های سایر آثار تاریخی برای تخمین درصد آسیب‌ها آغاز شده، اما وضع در ایلام چنان بود که پیگیری‌ها برای تخمین خسارت به آثار تاریخی به سرانجام نرسید. این‌طور که روابط عمومی اداره میراث فرهنگی استان کرمانشاه به «شهروند» اعلام کرد، مسئولان میراث فرهنگی این سه شهر درگیر خانه‌های تخریب‌شده و اقوام زیر آوار مانده بودند و توان پاسخگویی نداشتند.

ظاهر دیروز اکبر رضایی، معاون میراث فرهنگی استان کرمانشاه که به همراه گروهی از مسئولان میراث فرهنگی استان راهی محوطه‌های تاریخی آسیب‌دیده شهرستان‌های قصر شیرین، سرپل ذهاب و دلاهو شده بود، در حال بازدید از کاروانسرای شاه‌عباسی به «شهروند» گفت: «دیوار شرقی این بنای تاریخی فروریخته‌است. بررسی ایجاد حادثه در غربی آسیب‌دیده غروب دوشنبه ادامه دارد و پیش از آن نمی‌توان درباره خسارت‌ها نظر دقیقی داد. بعد از این راهی قلعه یزدگرد هستیم و سپس مسجد عبدالله بن عمر را بازدید خواهیم کرد که احتمال آسیب به آن وجود دارد.»

این‌طور که جنیل بالایی، مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان کرمانشاه دیروز خبر داد، زمین‌لرزه اخیر، به کاروانسرای شاه‌عباسی، عمارت‌های خسرو و چهارقاپی در قصر شیرین، قلعه یزدگرد در شهرستان دلاهو و زیچ منیزه در سرپل ذهاب آسیب وارد کرده‌است؛ آسیبی که البته هنوز میزان خسارت آن تخمین زده نشده‌است.

در این میان اگر چه به گفته او اثر جهانی بیستون و طاق بستان هیچ آسیبی از زلزله ندیدند، اما بناهای آسیب‌دیده تاریخی پشت‌سر دارند:

◀ کاروانسرای شاه‌عباسی از نخستین بناهایی بود که ساعاتی پس از زلزله، تصاویری از آوار آن منتشر شد. این بنای سفوی بازمانده‌ای از تاریخ صفویان است که در محوطه تاریخی بیستون قرار گرفته و از سال ۱۳۵۳ شماره ثبت ملی دارد.

◀ عمارت خسرو همان کاخی است که روایت است خسرو پرویز برای همسرش «سزیرین» ساخته. قصر شیرین در میان نخلستان‌ها به دلیل وجود همین کاخ چنین نامی به خود گرفته‌است. بازمانده‌های این کاخ بارها مورد حفاری‌های غیرقانونی قرار گرفته و حالا

زلزله به آن آسیب زده‌است.

◀ چهارقاپی قصر شیرین، بنایی چهارطاقی بازمانده از دوره ساسانی است. این اثر در شهر قصر شیرین، در سال ۷۹در فهرست آثار ملی ثبت شده‌است.

◀ قلعه یزدگرد در بلندی کوه دلاهو، بنایی بازمانده از عصر ساسانیان است که مرمر و شگفت‌انگیز توصیف می‌شود. این قلعه به یزدگرد سوم آخرین پادشاه ساسانی منسوب است و می‌گویند در زمان حمله اعراب به ایران مأمن او و دخترش بوده.

◀ زیچ منیزه یا طاق قلعه‌ای ساسانی با طاق‌های گهواره‌ای است؛ قلعه‌ای که روزگاری ۳۰۰ حجره داشت و حالا دو حجره سال‌ها از آن باقی مانده و پس از زلزله پیدا نیست چه بلایی بر سرش آمده باشد. این قلعه در

مسجد عبدالله بن عمر، از مسجدهای تاریخی دلاهو است که از قله‌سنگ و ملات ساخته شده. این مسجد از بناهای قبل از اسلام است که در روزگار اسلامی به مسجد تبدیل شده‌است.

زلزله به ۹ بنای تاریخی ایلام خسارت زد

◀ کاخ فلاحتی در شهر ایلام، قلعه والی کهره در کردوال، قلعه کنجان چم در شهرستان مهرن، قلعه میرغلام هاشمی در مشهر،

قلعه پوراشرف در شهر، موزه باستان‌شناسی در مشهر، کوکک قیصر در شهرستان ملک‌شاهی، قلعه شاخ کوشک قیصر در شهرستان ایلام، این هشت بناهای تاریخی که در زربن آباد دهلران، این هشت بناهای تاریخی که در استان‌های شین‌شاه‌زاده، مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ایلام از آنها نام می‌برد، از این زمین‌لرزه ۱۵ تا ۲۰درصد خسارت دیدند.

او درباره جزئیات خسارت زلزله به این بناها به «شهروند» توضیح می‌دهد: «این هشت بنا با درصدهای مختلف دچار ترک خوردگی‌های مختلف ضربی و گچ‌ورای این بناها آسیب دیده و ترک خورد اما این بناها آسیب کمتری دیده‌اند.» فقط اینها نیست، گچ‌بری‌های شهر تاریخی سیمره هم دچار ترک خوردگی شده‌اند: «تعدادی از گچ‌بری‌های شهر تاریخی سیمره به‌ویژه در بنای موسوم به

یک روز پس از زلزله ۷٫۳ ریشتری در غرب کشور، مردم برای اهدای خون و کمک صف کشیدند

صف‌های سخاوت

◀ مراکز و شماره حساب‌های معتبر برای کمک‌های نقدی و غیر نقدی به آسیب‌دیدگان زلزله اعلام شد ▶ ۳ هزار پرستار داوطلب برای اعزام به مناطق زلزله‌زده ثبت‌نام کردند

گروه‌های ۵ منفی در این ایام بحرانی معمولاً کاهش می‌یابد و ۵ مثبت

نیز یک گروه خونی دهنده هم‌گانی است.»

پرستاران داوطلب برای اعزام به کرمانشاه

دیروز هجتنین قائم‌مقام سازمان نظام پرستاری کشور از تشکیل ستاد مدیریت بحران برای اعزام داوطلبانه پرستاران به مناطق زلزله‌زده غرب کشور خبر داد. «محمد شریفی مقدم» باارز همدردی با آسیب‌دیدگان حادثه زلزله در غرب کشور گفت: «سه‌ساعتی پس از وقوع زلزله در غرب کشور، سازمان نظام پرستاری فراخوان اعزام پرستاران داوطلب برای ارایه خدمات انسان‌دوستانه به مردم مناطق زلزله‌زده رایه داد. در پی این فراخوان، همچون گذشته با استقبال گسترده جامعه پرستاری مواجه شد و ثبت‌نام و صدها پرستار از سراسر کشور جهت حضور داوطلبانه در این مناطق آمادگی خود را اعلام کردند.» آخرین خبرها تا لحظه تنظیم این گزارش، از ثبت‌نام ۳ هزار پرستار برای اعزام به مناطق زلزله‌زده حکایت دارد اما نیاز این مناطق، تنها به پرستار ختم نمی‌شود و قائم‌مقام سازمان نظام پرستاری از آمادگی سایر گروه‌های پزشکی برای اعزام به منطقه هم سخن گفت: «دیگر گروه‌های پزشکی و پیرایشکی و عموم مردم هم با ستاد بحران سازمان نظام پرستاری کشور تماس حاصل کرده و آمادگی خود را اعلام کردند که با توجه به موج استقبال و اشتیاق برای اعزام از تمامی همکاران تقاضا می‌شود به صورت انفرادی به مناطق زلزله‌زده مرام جمعیتکنند.»

اگرچه در ساعت‌های گذشته بعضی از کاربران شبکه‌های اجتماعی از نحوه امداد رسانی به آسیب‌دیدگان زلزله در استان کرمانشاه عملکرد دین سازمان در سال‌های گذشته و نظرات پر ساخت مسکن مهر و همچنین مقاومت‌سازی مناطق روستایی توضیح خواستند اما در کنار این گلایه‌ها، صف‌های طولانی برای اهدای خون و کمک به آسیب‌دیدگان در سراسر ایران شکل گرفته و در کنار حضور نیروهای داوطلب امدادی، سه‌هزار پرستار هم داوطلب حضور در مناطق زلزله‌زده شدند.

در حالی که تصاویر صف‌های طولانی برای اهدای خون به‌طور مرتب از شهرهای مختلف ایران مخابره می‌شود، رئیس سازمان انتقال خون از نیاز به گروه‌های خونی O منفی و O مثبت برای کمک به مصدومان زلزله خبر داد. «علی اصغر پورفتح‌اله» دیروز بعدازظهر به ایلنا گفت: «سازمان انتقال خون به‌ترنمه آمادگی برای حوادث بحرانی را در کشور دارد. روز قبل از این حادثه ذخیره خونی در سراسر کشور ۷ برابر مصرف روزانه نام بود. با ۷ برابر مصرف روزانه می‌می‌توانیم بحران‌ها را مدیریت کنیم.» رئیس سازمان انتقال خون در توضیح این موضوع گفت: «اولویت اهدای خون با گروه خونی O منفی و سایر گروه‌های خونی‌های منفی و سپس گروه خونی O مثبت است و از مردم درخواست داریم نسبت به اهدای خان اقدام نکنند. گروه خون O منفی رایه همه گروه‌های خونی بدون انجام آزمایش‌های سازگاری می‌توان تزریق کرد. میزان ذخیره

^[1] رئیس بخش زلزله مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی در گفت‌وگو با «شهروند»:

^[2] گسل‌های زاگرس با گسل‌های تهران و البرز ارتباطی ندارد